

עלון מס' 48

משיחות הרצי"ה זצ"ל

פרשת ראה

קדושת הארץ וביעור עבודה זרה

קדושת ארץ ישראל היא קדושה 'עצמותית' ואינה קדושה התלויה בקיום המצוות. (כמשמעותה המדויקת של הלשון: 'מצוות התלויות בארץ' שהרי אין אנו אומרים: 'ארץ התלויה במצוות')¹

משה רבינו לא נתאווה להיכנס לארץ בשביל המצוות, אלא כדי שיתקיימו 'על ידו' היינו שיהיה למצוות קיום ושכלול בכלל ישראל 'על ידי' – מתוך הכרת ערכו המיוחד בבנין הכלל.

יש להבין את הדגש בראשית הפרשה בביטוי 'ראה...לפניכם היום', יחיד ורבים הכל כאחד כלול בכלל ישראל, הציבוריות הישראלית - הוא העניין העומד ביסוד הפרשה.

כל מלחמת ישראל בז' האומות - היא מלחמה בעבודה זרה. ('אבד תאבדון')²

'חילוק' גדול קיים בין המלחמה בז' האומות לבין מלחמת עמלק – שהרי עמלק מתנגד לעצם הקיום של מציאות ישראל, ועל כן ד' מצווה 'תמחה את זכר עמלק' ולא כתוב למה ומדוע, ולא מזכרת עבודה זרה! רק מזכר שנלחמו בישראל כל כך בקיצור – ובחומרה!

לעומת זאת המלחמה בז' האומות היא עניין אחד עם כיבוש הארץ. שכן ארץ ישראל אינה סובלת עבודה זרה! ועל כן הפנייה הייתה לז' האומות באמירה כזו: אם 'תברחו' מהארץ – בסדר, ואם רצונכם להישאר - עליכם לבטל את העבודה הזרה! (כאשר השלטון המדיני הוא כמובן בידינו)³

"מתוך התורה הגואלת" ב (פרשת ראה תשל"ד עמ' רמג-ד) להרב חיים א. שוורץ הי"ו

¹ וראו עוד בשיחות הרצי"ה קוק, הכל מעליו, חוברת 31 עמ' 4.

² ועל כן תוקנה הברכה: 'ברוך שעקר עבודה זרה מארצנו'. (שו"ע או"ח סי' רכד, ב)

³ רמב"ם משנה תורה הל' מלכים פרק ו, ה על פי דברי הירושלמי שביעית פרק א, הלכה ו